

Soolisus tänapäeva Eesti haridussüsteemis

9. detsembril 2009

Reet Laja (Eesti Naisuurimus- ja Teabekeskuse juhatuse esinaine)

Sooline võrdõiguslikkus ja haridus

- ENUT akadeemiline ajakiri Ariadne Lõng alates 2000
- ENUT Soouuringute lisaeriala 2003
- ENUT-ENÜ konverents „Teel tasakaalustatud ühiskonda: 10 aastat“ Tallinna Ülikool 12. oktoober 2007 töögrupp “Sooline võrdõiguslikkus ja haridus”

Töögrupp: Soolise võrdõiguslikkuse küsimused haakuvad hariduse ja teadusega kahel erineval moel

- Teaduslik uurimistöö aitab dokumenteerida seda, mil määral meid ümbritsev ühiskondlik-kultuuriline reaalsus on soolistatud ning mil määral see soolistatus toetab soolist ebavõrdsust nii avalikus kui isiklikus sfääris. Ilma sellise teadusliku 'teadvuse tõstmiseta' ei oleks poliitiliste ja ühiskondlike muutuste tegemine võimalik.

Soolise võrdõiguslikkuse küsimused haakuvad hariduse ja teadusega kahel erineval moel

- Kui oleme adunud ühiskonna soolistatud iseloomu ja seda, kui võrd olulisel määral see mõjutab meie ühiskonna progressi (või siis sellise edasimineku puudumist), siis on oluline, et me kaasaksime selle teadmise ka haridusprotsessi kõige erinevamatel tasanditel, algkoolist ülikoolideni.

Sootundlik ja/või hoolivuse pedagoogika

- Sooignorantse pedagoogika all kannatavad nii meie poisid kui ka tüdrukud.
- Suurem sootundlikkus õpetamises võimaldaks laiemalt juurutada aktiivse kuulamise ja dialoogilise pedagoogika praktikaid ning viia laiemalt hoolivuse ja sallivuse suurema väärtustamiseni koolis.
- Sellised lähenemised peaks lülitama õpetajakoolituse programmidesse ning õpetajate täienduskoolituskursustele.

Sootundlikkus õppekavadesse ja õpikutesse

- Kindlasti peaks sootundlikkuse lülitama kodaniku- ja perekonnaõpetuse ainekavadesse.

ENUT alates 2008

- Soo sotsiaalne konstrueerimine Eesti lasteaedades 7 Tallinna lasteaia vaatlusandmete põhjal 2008
- Sugu kolmes Eesti ajalooõpikus 2009
- Innove projekt õpetajakoolituseks (ei leidnud toetust) 2009
- Suurem koostöö meedia ja teiste MTÜdega 2009

Soolise võrdõiguslikkuse süvalaiendamise strateegia

arvestab süstemaatiliselt kõikide poliitikate, tegevuskavade ning meetmete naistele ja meestele avaldatavat mõju nende poliitikate, tegevuskavade, ja meetmete kavandamise, elluviimise, järelevalve ning hindamise etappidel

Süvalaiendamise toetamisel haridusorganisatsioonides

on eriti oluline 4 valdkonna integreerimine

- Juhtimine
- Koolitus
- Meetodid
- Töö organiseerimine

(Ann Boman, Jämstöd; Rootsi)

Muudatusteks

tuleb tegelda kõigi muudatuste aspektidega s.h. tippjuhtkonna aktiivne kaasamine, nende teadmised, ja asjade sisuline mõistmine ning pühendumine

Vaja on muudatusi juhtimismehhanismides, järelkontrollis, hindamisprotseduurides jne

Muudatuste juhtimine

- Juurdunud töömeetodite ja protseduuride muutmiseks on vaja täpselt paika panna tingimused ja juhised
- Need tingimused lisatakse olemasolevatesse dokumentidesse ja tööprotsessidesse selleks, et nad muutuksid tavalise protseduuri osaks

Koolitus

- Süvalaiendamine vajab oskusi. Asjaosalised peavad oskama oma valdkonnas võrdõiguslikkuse aspekti ja nähtuste omavahelisi seoseid näha
- Asjaosalised peavad teadma, mida nad otsivad ja teadma, kuidas hankida statistikat ja fakte